

[RELACJA+ZDJĘCIA] Konferencja „Błogosławiona Rodzina Ulmów – Męczennicy wojny”

Zgodnie z prawem naturalnym, człowiek w pierwszej kolejności myśli o ochronie życia własnego, a więc działanie rodziny Ulmów można interpretować jako coś wręcz przeciwnego. Do tego heroicznego poświęcenia przygotowywała się całym swoim życiem, a jego zwieńczenia nie można pojąć bez zrozumienia istoty daru Bożej łaski. Nie jesteśmy zobligowani do poświęcenia naszego życia, ale Bóg może nas o to poprosić – mówiła prof. Catherine Joseph Droste OP podczas konferencji „Błogosławiona Rodzina Ulmów – Męczennicy wojny” na Angelicum.

We wtorek, 28 listopada na Papieskim Uniwersytecie Św. Tomasza z Akwinu – Angelicum w Rzymie, odbyła się konferencja: „Błogosławiona Rodzina Ulmów – Męczennicy wojny”, której organizatorem był Instytut Kultury Św. Jana Pawła II i Fundacja Świętego Mikołaja. Konferencja rozpoczęła się prezentacją dr. Mateusza Szpytmy z Instytutu Pamięci Narodowej – historyka i krewnego Błogosławionej Wiktorii Ulmy. Dr Szpytma rozpoczął prezentację od umiejscowienia na mapie Polski lat 1938-1945 wsi Markowa – miejsca życia i męczeńskiej śmierci rodziny Ulmów. Liczne fotografie ukazane w prezentacji wprowadziły uczestników konferencji w realia życia rodziny Ulmów – Józefa, Wiktorii i ich siódemki dzieci. To właśnie Józef Ulma – pasjonat fotografii – wykonał zdjęcia swojej całej rodziny, które dopełniły treść wystąpienia. Jak podkreślił dr Szpytma, Józef Ulma był człowiekiem

wyjatkowym. Urodzony w rodzinie rolniczej, jednocześnie był bibliofilem, angażował się w działalność licznych organizacji społecznych, interesował ogrodnictwem i był pierwszym we wsi, który użył energii wiatrowej dla oświetlenia domu.

W 1935 roku Józef Ulma ożenił się z 12 lat młodszą Wiktorią née Niemczak, która swoje talenty realizowała w amatorskim zespole teatralnym, a wraz z małżonkiem aktywnie uczestniczyła w życiu kościoła św. Doroty w Markowej. Zaledwie rok później na świat przyszło ich pierwsze dziecko – Stanisława. Owocem ich małżeństwa, które – jak potwierdzają świadkowie – było przepełnione wzajemną miłością i oddaniem, było kolejne potomstwo – Barbara, Władysław, Franciszek, Antoni, Maria i nienarodzone, 8-miesięczne dziecko. Józef Ulma fotografował nie tylko swoją rodzinę, ale też bliskich pracujących na roli, czy też sceny z życia swoich sąsiadów.

Nie jesteśmy zobligowani do poświęcenia naszego życia, ale Bóg może nas o to poprosić

W okresie okupacji niemieckiej i wejścia w życie rozporządzenia o karze śmierci dla opuszczających getto

Żydów i pomagających im Polaków, dom rodziny Ulmów stał się schronieniem dla kilkusobowej grupy Żydów – między innymi Saula Goldmana i czwórki jego synów. Fakt ukrywania Żydów przez rodzinę Ulmów został ujawniony prawdopodobnie przez jednego z miejscowych policjantów. 24 marca 1944 roku rodzina Ulmów zapłaciła za to najwyższą cenę. Pod dowództwem por. Elierta Diekena, grupa

niemieckich żandarmów zamordowała ukrywających się w gospodarstwie Żydów, a następnie Józefa i Wiktorię, nie oszczędzając nawet ich dzieci.

Przytoczona w prezentacji dr Szpytmy faktografia stała się punktem wyjścia do dyskusji na temat heroicznego czynu pierwszej beatyfikowanej rodziny w historii Kościoła. Dr Tomasz Herbich zaprosił do dyskusji prof. Catherine Joseph Droste OP (Wydział Teologii, *Angelicum*), Kamila Koperę (Instytut Pileckiego), George'a Weigela (Ethics and Public Policy Center) oraz dr. Mateusza Szpytmę.

*Pomoc udzielana Żydom przez
mieszkańców wsi Markowa
trwała już od 1942 roku*

Zapytana o
kategorie, w jakich
należy rozumieć
decyzję rodziny
Ulmów o narażeniu
życia swojego i

swoich dzieci na rzecz ratowania życia cudzego, prof. Droste OP podkreśliła, że czyn, do jakiego zdolna była wznieść się rodzina Ulmów nie wynikał z moralnego obowiązku. Zgodnie z prawem naturalnym, człowiek w pierwszej kolejności myśli o ochronie życia własnego, a więc ich działanie można interpretować jako coś wręcz przeciwnego. W tym świetle należy zauważyć, że do tego heroicznego poświęcenia rodzina Ulmów przygotowywała się całym swoim życiem, a jego zwieńczenia nie można pojąć bez zrozumienia istoty daru Bożej łaski. Prof. Droste OP swoją wypowiedź zwieńczyła słowami: „Nie jesteśmy zobligowani do poświęcenia naszego życia, ale Bóg może nas o to poprosić”. Nie każdy jednak pojmie tę tajemnicę, a jeszcze mniej chciałoby na to heroiczne wezwanie odpowiedzieć.

Czynów rodziny Ulmów nie da się pojąć bez zrozumienia „Przypowieści o miłosiernym Samarytaninie”

Kamil Kopera zabrał z kolei głos w temacie różnych twarzy heroizmu z perspektywy historycznej powołując się na

inne przykłady Polaków pomagających Żydom w regionie wsi Markowa. Pomoc udzielana Żydom przez mieszkańców tego regionu trwała już od 1942 roku, za co wielu z nich poniosło śmierć, między innymi Aniela Nizioł zamieszkała w Łańcucie.

Następnie, prof. George Weigel zauważył, że w zsekularyzowanej świadomości społecznej wciąż dominuje interpretacja postawy altruistycznej odpowiadająca teorii Szkoły franckfurckiej. Theodore W. Adorno uważał osobowość altruistyczną za produkt powstały w wyniku przekroczenia uniwersalnych wartości i moralnych zobowiązań, co utrudniać ma ich powszechne rozumienie i akceptację. Z kolei czynów rodziny Ulmów nie da się zrozumieć bez odwołania do altruizmu rozumianego w kategoriach „katolickiej powinności serca” znanej z „Przypowieści o miłosiernym Samarytaninie”, która bliska była najpierw ich codziennej modlitwie i kontemplacji, a następnie znalazła wyraz w ich życiu.

Konferencja została zwieńczona licznymi pytaniami zgromadzonej publiczności, a następnie projekcją filmu dokumentalnego "The Ulmas. A blessed family".

Zapraszamy do obejrzenia transmisji z konferencji!

Fotorelacja: Stefano Dal Pozzolo

MW

Conference: The Blessed Ulma Family - Martyrs of War

Instytut Kultury św. Jana Pawła II jest interdyscyplinarną instytucją naukowo-dydaktyczną powołaną na Wydziale Filozofii Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie w stulecie urodzin Jana Pawła II. Misją Instytutu jest refleksja nad najważniejszymi problemami współczesnego Kościoła i świata inspirowana życiem i myślą św. Jana Pawła II. Celem Instytutu jest więc nie tylko badanie dorobku Wielkiego Papieża, ale również myślenie wraz z nim o najważniejszych sprawach kultury duchowej, a więc np. solidarności, miłosierdziu, sztuce chrześcijańskiej, miejscu Kościoła we współczesnym świecie czy kryzysie duchowym Europy.

Instytut jest współprowadzony przez Fundację Świętego Mikołaja (wydawcę Teologii Politycznej) i w całości finansowany przez prywatnych darczyńców z Polski. Zapraszamy serdecznie do ich grona!

DOŁĄCZAM